

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikovice ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenjskih ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 165.

V Ljubljani, v petek 21. julija 1893.

Letnik XXI.

Pravo domoljubje.

Cesto smo že povdarjali, da je prvi pogoj pravega domoljuba, da izpolnjuje vestno svoje dolžnosti. Kdor je v tem v nemarnen, je zaman vse njegovo kričanje, zaman vsa hvala, ki si jo morda privpije, ime resničnega domoljuba mu ne pristaja. Ljubezen do domovine in do naroda se mora kazati v vseh dejanjih, ali vsaj nikjer ne smejo biti dejanja tej ljubezni nasprotna. Rodoljubju tedaj ni samo mesta pri šumnih veseljah, pri glasnih zabavah, v raznovrstnih zastopih in zbornicah, marveč povsod se mora kazati, v domači hiši, i v uradu, i v pisarnah, i v delavnicah. Prvo pravilo rodoljubja je tedaj: Izvršuj svoje stanovske dolžnosti v ljubezni do naroda svojega, mej katerim jih izvršuješ, ali z drugimi besedami: Bodi vesten in značajan zdravnik, ki skušaj vedno si pridobivati novega znanja, da moreš čim najbolje opravljati svoj posel! Bodi prisrčen, za blagor mladine požrtvovalen učitelj, ki skrbi najprej z vsemi svojimi močmi za to, da mladina v resnici umstveno in нравno napreduje. Bodi prijazen, samo pravici služeč sodnik, ki vpliva na ljudstvo, da se mu poleže pravdarska strast, in koder moreš, reši je nepotrebnih troškov. Bodi plemenit, nesebičen odvetnik, svetujoč ne v svojo, marveč rojakov svojih korist, ki pridejo k tebi v posvete. Bodi vnet, svojega vzvišenega poklica zaveden dušni pastir, ki deluj vedno na to, da se vsi vklonejo jarmu sv. evangelija, da vsi, izpolnjujejo svoje verske dolžnosti, povečujejo Boga in rešijo svoje duše.

Zdravnik pri svojih bolnikih, učitelj pri svojih učencih, pravnik pri svojih strankah, duhovnik pri svojih ovčicah kaže najprej svoje rodoljubje! Kakoršno je tvoje obnašanje pri stanovskih tvojih opravilih, takšna je tvoja ljubezen do naroda in domovine. To je najboljšo merilo!

Tihe, mirne, trpeče, požrtvovalne ljubezni je vedno manj mej nami; odtod je toliko zla. V imenu

rodoljubja nastopa čim dalje bolj našemljeno, kričoč, bahato, jedra prazno, neplodno komedijantstvo. Politika vse zastruplja in najbolj neuki, najpriprosteji ljudje, ki so zašli v ta čudni in škodljivi tir, si sanjarijo najvišje načrte, rešujejo najbolj zamotana vprašanja z obéudovanja vredno lahkomišelnostjo, in pri tem še zahtevajo, naj jih ves svet posluša; svojih dolžnostij pa ne izpolnjujejo. Zopet povdarjamo pri tej priliki, da se nam vidi največja nevarnost za nas v tem, da naše dijaštvo preveč politikuje in se premalo — uči. Zato imamo politikov na izbero, učenjakov, temeljitih pisateljev, dobrih učiteljev itd. pa le — malo.

Povedali smo že svoja načela gledé duhovstva v tem oziru. In danes zopet ponavljamo. Prva dolžnost vsakega duhovnika je, poživiti mej narodom versko življenje in z versko zavestjo navdanega ohrabriti za boj proti vsem njegovim nasprotnikom. „Narodu“ pa odgovarjamo na njegov sredin članek: To mora biti tudi namen katoliškega škofa delovanju in naš Prevzvišeni se je že čisto izrazil, da je tako. Tudi dr. Mahnič nima in ne more imeti drugega namena.

Duhovniška nadnatorna oblast, katero popolnoma proti smislu naših člankov spravljate s posvetnimi in političnimi zadevami v zvezo, ima svoj delokrog, poleg katerega in s katerim vred še obstajajo lahko svobodno politikom in posvetnikom njihovi nezavisni delokrogi. Da, nezavisni od duhovniške oblasti, toda vedno zavisni od Boga in njegovih zakonov. Najvišja oblast ni državna oblast, kakor trdite popolnoma napačno, marveč božja oblast je najvišja in njej se mora klanjati država in narodi in narodnosti.

Pri tej priliki navajamo krasne besede, ki jih je napisal prevzvišeni in ljubeznjivi slovenski vladika labodski v svoji zlata vredni knjigi: Sv. Pavel, apostol sveta in učitelj narodov (2. izd., str. 120)

in opozarjamo nanje vzlasti svoje nasprotnike. Glase se:

„Kar zadeva prednost vere pred narodnostjo ali narodnosti pred vero, mora pač veljati to, da je vera svrha in narodnost sredstvo. Kdor želi prvo, mora naravno hoteti tudi drugo. Kdor tako uči, naj se vendar ne ima za brezdomovince, katero očitano dozdeva se vsaj meni najbolj abotno in najbolj prazno. Kdor se poslužuje tega oponašanja, temu ni verjeti betvice, ker mu ni resnobno za resnico.“

Duhovska oblast se ne vtika v izključno državne posle, pač pa se država vtika v izključno duhovske. Bodi našemu veku tudi devetnajsti ime, cerkev svojih pravic ne bo zatajila, ker jih ne sme in ne more. Naše tirjatve niso „produkt neprebavljene državno-pravne modrosti nekaterih starih cerkvenih očetov“, kakor jih blagohotno imenujete, marveč so ustaljene v večno neizpremenljivi ustavi katoliške cerkve. Res je, da je cerkvi sovražni jožefinizem in liberalizem naših dnij že sto let sém skušal spremeniti svečenike Gospodove v navadne uradnike, ki pod strogim nadzorstvom državnega boga opravljajo posle, ki jih ljudstvo od njih zahteva in da se mu je sém in tija tudi posrečilo. Zato je hiralo bogoslovno slovstvo, zato je umiralo versko življenje, zato se je širila nenravnost, zato je tudi ostalo mnogo grdih in sramotnih škandalov — nekaženih.

Večna hvala bodi zato previdnosti božji, da je v tej gnili, za cerkev prežalostni dobi dala krmilo v roke — Leonu XIII. Popolnoma napačno bi bilo misliti, da je on izumil kaj novega ali da uči kaj dosedaj neznanega; njegova načela je zagovarjal že galilejski ribič, prvi iz njegove vrste. Leon le obnavlja živo, odločno in dosledno in svet — strmi! Časa mrzla in strupena sapa mu je izbrisala iz srea in uma krščansko čuvstvo in krščansko mišljenje, zato se mu zdi nova ta veličastna zgradba božjega duha, ki jo z varno in junaško roko po-

LISTEK.

Pantheon.

Arabeske. Napisal Josip Jaklič.

II. Ikaros.

Izšla je nova knjiga mladega pesnika, ki si še ni pridobil nikakega imena v pisateljski republiki. Bilo je to njegovo prvo delo, polno ognja in mladeniške navdušenosti.

Bralcem, kateri so umeli pesnikova čuvstva, dopadal se je njegov proizvod. A tacihi čitateljev je bilo le malo, malo. Večina se je zaletavala vanj kakor roj osá in niti najmanjše pičice niso na njem pri miru pustili.

„Premlad je še“, rekli so nekateri.

„Njegove čutnice so najbrž bolehné“, dejali so drugi.

Tudi v salonu baronice N. vnel se je po naključju o tej knjigi živahen razgovor.

„Jaz bi ga rada poznala tega človeka. Gotovo je kak čudak“, rekla je milostiva.

„O, brez dvojbe je sanjač. Mladiči so vsi taki“, pristavil je postarni stotnik V.

„A vsekako razodeva talent“, dejal je učeni profesor, gospod P., hoteč ga zagovarjati. „Oblika morebiti še ni prav dovršena, pa v prihodnosti —“

„Ostane mojster skaza kakor dosedaj. Početa nascitur, pravi pregovor. Kdor že seboj na svet ne prinese cele poetike, ne priuči se ji nikdar“, dejal je razdraženo gospod Y., don Juan prve vrste, ki je slul za velicega pesnika, ker je v albume milostivih gospej in gospodičen vpisaval polomljene verze ter bil zato že iz principa sovražnik vseh pesnikov in pisateljev konkurentov.

„A za Boga, saj je jasno dovolj, da posnema Heine-ja“, menil je nekdo.

„Prepisavati zna odlično, a to je tudi vse. Najbrž je kak zakoten pisac ali diurnist“, pristavila je poredno „dražestna“ gospica M., hoteč pokazati svojo duhovitost in spraviti starega profesorja v zadrego, dasiravno ni sama ni verjela svojim besedam.

In kake so njegove izvirne misli, kolikor jih je! Če piše o smreki, povedal nam bode najbrž, koliko je debela in visoka ter koliko deščic se da urezati iz nje. Jaz sicer še nisem bral njegovega dela, pa saj to si omikan človek že lahko misli, kaj je notri. Meni je dovolj, da le platnice vidim in pa naslov, in že vem, koliko je vredna“, pripovedoval je brzo nadporočnik L. in se hitel priklanjati pred milostivo gospo baronico.

„Dosti ta knjiga ni vredna“, bila je jednoglasna sodba.

Brali so knjigo tudi še drugi ljudje. Nekateri so jo povzdigovali do nebes, a drugi so se samo porogljivo smehljali.

„Ženij, pravi pravcati ženij je, samo na stiliščična pravila se kar nič ne ozira“, dejal je gospod M.

„Zal, da je prenapet; brez vsega darú ni“, rekel je gospod N.

„S slovnico se krega“, pripomnil je gosp. R. „Saj to je vendar jasno dovolj, da se more pisati ‚smert‘ in ne ‚smrt‘.“

„In tiskovnih napak kar mrgoli“, menil je neki stavec.

„In papir tudi ni za nič!“

„In kako je tisek neukusen!“

„Oblika je tudi grda in vezava slaba“, dejal je knjigovez.

„Ah, kako je to krasno!“ vzdihnila je gospica N., ko je brala najslabši odstavek v celej knjigi. „Pravi biser v blatu!“

„A jaz tega še ne berem ne, saj mi že naslov dovolj pové“, dejal je dijak A. svojemu tovarišu B.: „Zopet prazno slamo mlati, dosti govori, pa malo pové, kakor vselej naši pisatelji. Rajši čitam kak tolovajski roman ali pa kaj od Dumas a ali od Sue ali — — —“

stavlja Leon XIII. Povsod se poraja novo življenje, hvala Bogu, tudi pri nas. Na Dunaju se polnijo dosedaj skoro prazne cerkve. Sami možaki se zbirajo po tisočih k sv. vajam v največjih cerkvah, pristopajo k sv. zakramentom in se javno in slovesno priglašajo h križu. Tretji red se razširja v vseh stanovih in ž njim molitev in pobožno življenje. — Božja Mati se časti vedno bolj; cerkev vedno sijajneje kaže svoje kraljičino čelo, oprasča je znakov sužnosti in leskeče se je v stari slavi vladarska krona. Ne bojmo se je! Njen lesk ne slepi, marveč vsem tlačencem, vsem preganjanim, vsem trpečim vlija hladilo in tolažbo v srce, tudi nam, tudi narodu našemu.

Zedinjenje Dalmacije s Hrvatsko.

Iz Zagreba, 16. julija.

Odkar je slavila hrvatska ideja toliko slavije po Dalmaciji prigodom odkritja spomenika umrlemu pesniku Fr. Gunduliću, začelo se je razpravljati prav živahno po naših časopisih o zedinjenju Dalmacije s Hrvatsko. To vprašanje seveda vladnim listom ni po volji, saj njihovi pokrovitelji niso bili nikdar prijatelji temu zedinjenju, vsaj ne v oni obliki, kakor si jo želé dalmatinski Hrvati, namreč na podlagi historičnega prava hrvatskega. Vendar pa se je pa današnja vladajoča stranka na Hrvatskem leta 1891 prigodom prisotnosti Dalmatincev v Zagrebu na izlozbi izjavila, da jej je stalo do zedinjenja in da se nadja to zedinjenje tudi izvesti. Ta izjava je bila morda malo prenačljena, kajti vsi kasnejši pojavi v tej stranki so bili protivni tej izjavi.

Časopisi vladni so vselej, kadar-koli so o tem zedinjenju govorili, naglašali, da je zedinjenje mogoče le tedaj izvesti, če Dalmatinci priznajo v celem obsegu hrvatsko nagodbo z Ogersko, kajti le na temelju te nagodbe se dá razpravljati to vprašanje; dokler bodo pa Dalmatinci zanikavali omenjeno nagodbo, ni mogoče niti misliti o zedinjenju. A da se vzame Dalmatincem vsaka nada o zedinjenju na temelju historičnega državnega prava hrvatskega, zanikal je to pravo javno v letošnjih delegacijah delegat Nikola Crnković, in to je ravno tisti Crnković, ki je leta 1891 govoril Dalmatincem oduševljeno o zedinjenju Dalmacije s Hrvatsko. Taki so tedaj ti naši domoljubi!

Oni prav dobro vedó, kakšnega duhá je probujena Dalmacija in da bi se tamkaj težko našli možje, ki bi današnjo nagodbo med Hrvatsko in Ogersko pripoznati hoteli, zatorej naj tudi ne mislijo na kakšno podporo v tej zadevi od hrvatskih poslancev, ki zopet ne poznajo nobenega drugega državnega prava, nego poznato nagodbo. Ko bi se pa pripetilo, da bi hoteli Dalmatinci na temelju nagodbe zedinjenje izvesti, kaj bi storila narodna stranka? Prepustila bi bržkone vso zadevo Mažarom, ki so pa v principu proti zedinjenju, če tudi so oni po nagodbi vezani, da se ta zadeva izvede Hrvatski na korist.

Ker se je v dalmatinskem deželnem zboru izbral že pred dvema letoma odbor, da razpravlja o

„O, jaz sem pa prebral prvo in zadnjo stran in vem vse, kakor če bi bil bral črko za črko,“ dejal je njegov prijatelj. „Strašno dolgočasna stvar!“

„Gospod svetnik,“ vprašal je predsednik, sedéč pri čaju, „ali ni spisal jeden naših uradnikov, kako se že zove, one knjige, o kateri smo prej-le govorili? — To je naravnost veleizdajsko. Iz vsake vrstice veje panslavistiški duh. Treba mu bo pristriči peroti — — —“

„Kaj pravite, nova knjiga je izšla? Ali bo pa hvala Bogu zopet makulatura cenó,“ dejal je trebušati prodajalec klobas svojemu sosedu tiskarju. „Jaz presojam take stvari vselej s praktičnega stališča.“ — — —

* * *

Mladi pisatelj dotične knjižice pa je doma mirno spaval na trdem ležišču in v sanjah si je že predstavljal vso svojo bodočo slavo. Videl je, kako mu boginja nesmrtnosti ovija krog čela lovorov venec, kako mu hvaležni narod postavlja spomenike, kako se velikaši priklanjajo pred njim in si štejejo v čast, zvati ga svojim prijateljem. — — —

In da je to sen, ali da je gola, prozajična resnica, ki se dogaja vsaki drugi ali tretji dan v človeškem življenju? — — —

tem vprašanju, radi bolezni dr. Bulata pa se dozda ni sestajal, mislilo se je seveda v protivnem taboru, da je vsa ta zadeva že pokopana. Ali so se prevarili, kajti zadnja številka spletskega „Naroda“ je prinesla vest, da bode omenjeni odbor v kratkem začel razpravljati o načinu zedinjenja Dalmacije s Hrvatsko v dogovoru s hrvatsko narodno stranko. Radovedni smo, kako se bodo oni v tem pogledu obnesli. Uverjeni smo, da se bode stvar zabrnila tako, kakor smo jo prej opisali. Saj se ne vjeda že zastoj radi tega stara neprijateljica Slovanov „Neue Freie Presse“ izjavivši se, da tako zedinjenje ni mogoče in da ga iz državnih ozirov ne morejo dovoliti niti Mažari, niti Nemci, kajti na ta način bi nastal v državi trializem, saj bi se potem morala Bosna priključiti Hrvatski. S tem bi pa prenehalo gospodstvo Nemcev in Mažarov v državi, kar le-ti ne bodo nikdar dopustili.

To dobro vemo, da ne bodo denašnji mogotei na to privolili, ali hrvatska ideja v novejšem času tako napreduje, da je izpolnitev omenjene osnove v bližnji prihodnosti mogoča. Če tudi se „Neue Freie Presse“ nekako ponosno izjavlja, da so se v Bosni komaj rešili činovnikov hrvatskih, ki so pa po merodajnem mnenju vendar-le prvi Bosno vredili ter Mažarom in Nemcem pot omogočili v to deželo, pa da jih ne želé nič več v te kraje, vendar je dandanes v Bosni in Hercegovini mnogo več privržencev hrvatske ideje, kar se je pokazalo tudi pri Gundulićevi proslavi, nego pa mažarske, katero jim v novejšem času z vso silo v glavo vtepaajo. Naj si krivonosni dunajski in budimpeštanski žurnalisti ne tarejo glave radi hrvatstva v Bosni, Hercegovini in Dalmaciji, kajti zastoj so vsi naporí mažarski in nemški, da bi sploh mogli zadušiti hrvatsko narodno idejo, ki se je v najnovejšem času tako hitro na strah našim protivnikom razširila in uvrstila. Nobena moč je ne more zatreti, saj se naslanja na starodavne spomine zgodovinske, ki živé še dandanes v narodu, in katere je deloma oživel, vstale pa bodo v bližnji prihodnosti. Hrvatska bode in mora biti obnovljena v kljub vsem zaprekam, ker le po močni Hrvatski more tudi naša država na iztoku napredovati. Tisti pa, ki se ustavljajo temu zedinjenju, bodo potisnjeni razočarani na stran ter bodo imeli dosti priložnosti razmišljevati o jakosti narodne volje skoz toliko let tlačnega naroda hrvatskega.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. julija.

Izvažanje krme in federalizem. Pri sedanjih pogajanjih o prepovedi izvažanja krme pokazale so se bile težave ne le z ozirom na Ogersko, temveč tudi v tem, da so interesi raznih dežel različni. Tako je tirolski deželni zbor se izrekel za prepoved, in da je zbran gorenje-avstrijski deželni zbor, bi pa bil nasprotno sklenil. Vsled te različnosti se vlada ni mogla precej odločiti. Taka nasprotja se kažejo tudi v drugih gospodarskih vprašanjih in ovirajo, da se kaj uspešnega storiti ne more. Vsa država se ne dá vladati po jednem kopitu, kar je tej pokrajini v korist, lahko škoduje drugi. Zaradi tega je baš v gospodarskem oziru potrebno, da se razširijo pravice posameznih dežel, da bode vsaka lahko hitro storila, kar jej ugaja. Le tako se bode mogoče ozirati na potrebe kmetovalcev vseh dežel.

Mladočehi in realisti. Sedaj ob parlamentarnih počitnicah se zopet rujejo mej seboj mladočehski in realistični časopisi. Drug drugemu očitajo neznačajnost in druge take nelepe lastnosti. Veljave mladočehske stranke taki prepíri ne povzdigujejo in jej morejo izpodkopati zaupanje pri narodu. „Narodni Listy“ očitajo realistem, da so v novembru 1890. leta zmatrali staročehski program za jedino pravi, pet mesecev pozneje so pa podpisali mladočehski program kot jedino pravi. Ko so se bile sklenile punktacije, so realisti pozvali vlado, da naj z vso strogostjo stopi na prste onim mladočehskim hujskačem, ki motijo mir mej obema narodnostima, sedaj pa sami najodločneje pobijajo dunajske punktacije. Realistični „Cas“ pa objavlja podobne stvari o dr. Grégra odločnosti, in značajnosti, in tudi ni v nobeni zadregi, kaj bi povedal, ker so Mladočehi in njih glavno glasilo dostikrat nakrat menjali svoje nazore. Staročehska stranka bi te mladočehske razpore lahko porabila v svojo korist, da je nekoliko bolje organizovana, in bi se sama ne bila zadnji čas tako udala mladočehskemu vplivu.

Izvažanje krme se je torej vendar prepovedalo. V ogerskih vladnih krogih so se pač nekateri malo ustavljali, posebno trgovski minister je bil bajé proti prepovedi. Za prepoved se je pa potegoval poljedelski minister. Kakor se sedaj govori, se je najprej na Ogerskem sprožila misel, da se prepove izvažanje krme. Deželna kmetijska družba se je bila v tej stvari obrnila do poljedelskega ministra. Avstrijska vlada je seveda hitro bila za prepoved, ker v naši državni polovici mnogo bolj primanjkuje sena, kakor na Ogerskem. Stvar bi pa bili kmalu naposled le spridili Ogri. Nekateri židovski trgovci so se začeli upirati prepovedi in dobili seveda nekaj listov, da so pisali v njih zmislju. Ti listi so na dolgo in široko razlagali, da bi prepoved koristila le avstrijski državni polovici, ogerski pa bila na škodo. Pri tem so nekateri zopet govorili o tem, kako veliko škodo ima Ogerska, da je v nekaterih stvaréh združena z Avstrijo. Mažarski šovinizem se je torej že bil polotil te stvari. To je pa prepoved le pospešilo. Ogerski ministri so hitro privolili, da se poprej agitacija preveč ne razvije.

Srbska ministerska zatožba. Skupščina je vsprejela predlog, da se tožijo ministri zaradi rušenja ustave. Mnogi govorniki so pa zahtevali, da se tožita tudi regenta. Tako je pop Arza Prokopjević rekel, če so ministri krivi, sta regenta še bolj kriva. Zato se morajo soditi po človeški ali božji pravici, naj je za to že kak zakon, ali pa ne. Po svetem pismu bi morala regenta biti kaznovana s smrtjo, ker sta zakrivila smrt mnogih nedolžnih. Profesor Rušić je prečital neko vizitnico Rističevu, iz katere je razvidno, da sta navodila dajala le regenta, ministri so jih le izpolnjevali. On je torej predlagal, da se skupščina izreče, da sta največ kriva regenta, ki se zatorej morata kaznovati. Večina je pa bila vendar toliko trezna, da se ni dala zapeljati s takimi predlogi, ki se ne vjemajo z zakoni. Po tem potu bi prišlo do največjih zmešnjav, ker bi le volja skupščine veljala, ne pa zakoni.

Konservativci v Nemčiji so spoznali, da so preslabo organizovani. Da so bolje organizovani, bi bili pri poslednjih volitvah za državni zbor dosegli baje večjih uspehov. Tudi vspehi protisemitov konservativcem prav ne ugajajo. Protisemitje bodo v največ slučajih hodili po potih, katere nikakor prav ne ugajajo protestantskim konservativcem. Jeseni so volitve za pruski deželni zbor in zaradi tega se konservativci mislijo na zboljšanje organizacije. Predsednik konservativnega volilnega odbora je izdal oklic na somišljenike, da naj organizujó po vseh krajih odbore, kateri bodo v zvezi s centralnim strankinim vodstvom vodili agitacije ob volitvah. Mi nemamo pravega upanja, da bi se konservativna stranka dosti opomogla s svojo preosnovo. Ta stranka se ozira preveč le na interese veleposestnikov, koristi drugih stanov pa prezira. Dandanes pa vspevajo le stranke, ki so demokratično organizovane in imajo podlago v širokih slojih prebivalstva.

Francija in Sijam. Francozi z vso odločnostjo postopajo proti Sijamu, ker je ubit jeden francoski komisar, ker so se nekih bojev proti Francozom udeleževali poleg ustajnikov tudi sijamski redni vojaki in ker se je streljalo na Francosko ladijo. V ultimatumu zahtevajo, da Sijamci jim odstopijo precejšen del zemlje in plačajo tri milijone odškodnine. Če se Sijam ne uda, pride do vojske. Če je ta francoska politika prava, bode pač pokazala še le prihodnost. Prisvojenje Sijama bi še utegnilo biti težko breme za Francijo kakor je Tonking. Koliko denarja in krvi že Francijo stoji Tonking, ali še vedno neso naredili pravega reda v tej deželi in jim tudi dosti ne donaša. Ko bi pa imeli vojsko v Evropi, bi pa azijske kolonije jim bile pravo breme, ker bi se gotovo jele puntati. Sedaj so v Parizu res navdušeni za prisvojenje Sijama, pa to le iz sovraštva do Anglije, ki Francozom krati vpliv v Egiptu.

Socijalne stvari.

Zakaj se vpijanajo ljudje?

Napisal L. N. Tolstoj.

V.

Pijejo in kadé ne le tako, niti zaradi dolgega časa, niti zaradi zabave, niti vsled tega, ker je to prijetno, marveč zato, da bi si glušili vest. In če je temu tako, kako strašni morajo biti nasledki! Istina, treba je le pomisliti, kaka bi bila stavba, ko bi jo ljudje zidali ne po ravnem črtalniku, po katerem ravnajo ceste, ne po pravokotnem trikot-

niku, s katerim merijo vogle, marveč z mehkim črtalnikom, ki bi se krivil pri vsaki navpičnosti stene, in s trikotnikom, ki bi se šibil ter se prilagal k vsakemu oistremu in topemu voglu.

Nu, in vsled omamljevanja se to poslednje godi v življenju. Življenje se ne zravna s vestjo, — le vest se všibuje po življenju.

To, kar se godi v življenju posameznikov, ravno to se godi v življenju vsega človečanstva, obstoječega iz življenja posameznikov.

Vsak človek, da bi mogel spoznati ves pomen takega zatemnovanja svoje vesti, naj se dobro spominja svojega duševnega stanja v vsaki dobi svojega življenja. Človek bo razvidel, da so vsak čas njegovega življenja stala pred njim gotova нравna vprašanja, katera je imel rešiti; od tega je bil odvisen ves blagor njegovega življenja.

Na rešenje teh vprašanj treba je dokaj naporne pozornosti. Ta naporna pozornost provzroča delo. A pri vsakem delu, zlasti s početka, je doba, ko se nam zdi delo težko, trpko, in človeška slabost nam šepeta željo, popustiti delo.

Fizično delo zdi se nam težko s početka, toda še težje se nam zdi duševno delo. Lessing je dejal: „Ljudje imajo lastnost, da prenehajo misliti takrat, kadar mišljenje začenja biti težavno, in ravno takrat, dodam jaz, kadar mišljenje začenja biti plodno.“

Človek čuti, da rešitev vprašanj, katera stojé pred njim, zahteva napornega, čestokrat utrudljivega dela, ter se ga hoče izogniti. Ko ne bi imel notranjih sredstev omamljevanja, ne mogel bi odgnati iz svoje zavesti vprašanj, katera stojé pred njim, in hoté-nehoté bil bi primoran, da jih rešuje. Toda človek najde vsikdar način, zapoditi ta vprašanja, kadar se mu vsiljujejo, in uporablja ga.

Kakor hitro pa ga začnejo vprašanja utrujevati, zateka se človek k vsem pripomočkom ter se osvobojuje nemira, ki ga vzbujajo v njem ta burna vprašanja.

Zavest ne zahteva več njih rešitve in nerešena vprašanja ostanejo nerešena do nasledujoče osvetljave.

Toda v času nasledujoče osvetljave se to zopet ponovi, in človek čez mesec, leto, da, večkrat čez vse življenje, stoji vedno pred istimi нравnimi vprašanji, ne približavši se niti za korak njih rešitvi. In vendar v rešitvi нравnih vprašanj tiči vse gibanje življenja.

Dela se nekaj takega, kakor bi delal človek, kateri, da bi dobil biser iz vode, moral bi videti skozi vodo dno, in kateri, ne hoteč stopiti v vodo, bi jo vedoma kalil, kakor hitro bi jela ustajati in delati se čista.

Naj se vsak človek spomni ná-se, kak je v tem hipu, kadar pije in kadí; naj skuša to tudi na drugih, in vsak bo videl neko stalno črto, ločečo ljudi, udajajočih se omamljevanju, od ljudi, pred njim svobodnih; kolikor več se vpijanja človek, toliko dvomljivejša je njegova нравnost.

(3733) 101700 v VI.

Strašni so, kakor jih nam opisujejo, nasledki vživanja opija, „hašiša“, pri posameznikih; strašni so znani nam nasledki vživanja alkohola pri nekaterih pijancih; toda brezprimerno strašnejši so nasledki za vse človeštvo tega smatranega za neškodljivega zmernega vživanja žganjice, vina, piva in tobaka, katera rabi večina ljudi, a pred vsem takomenovano razumništvo našega sveta.

Ti nasledki morajo biti grozni, če se prizná to, kar ni mogoče ne priznati, namreč da meročajna društvena delavnost, politično, uradno, znanstveno, literarno, umeteljniško delovanje izvršuje se večinoma po ljudéh, nahajajočih se v nenormalnem stanju, ljudéh — pijanih.

Navadno se misli, da človek, kateri, kakor večina naših ljudi, premožnejših vrst, pije vpijančljive pijače po vsakem kosilu, da se nahaja drugega dne ob tem času, kadar dela, v popolnoma normalnem in treznem stanju. Toda to nikakor ni res. Človek, ki je izpraznil zvečer steklenico vina, kupico žganjice, ali dve steklenici piva, nahaja se v navadnem stanju natrkanosti (ali depresije), če pa se to zgodi po kaki razjarjenosti, torej v duševno vzburkanem stanju, katero se povečava še s kadenjem, moral bi tak človek, da pride zopet v normalno razpoložje, vsaj teden dni ali še dalje prebiti brez vina in kadenja.

Toda to se skoro nikdar ne zgodi. Iz tega torej je možno sklepati, da večina vsega, kar se godi

na naši zemlji, — z ljudmi vladajočimi in poučujočimi ter ljudmi vladanimi in poučevanimi — godi se v stanju netreznosti.

Naj tega nihče ne smatra za šalo, ali za pretiranje: mrzkost, in kar je glavno, brezmiselnost našega življenja, izvira pred vsem iz neprestane opilosti, kateri se vda večina ljudi. Ali bi bilo mogoče, da bi ljudje, ko bi ne bili pijani, z mirno vestjo delali vse to, kar se godi na našem svetu — od Eiffelovega stolpa do splošne vojaške dolžnosti? Brez vse potrebe se osnuje družba, zbirajo se glavnice, ljudje delajo, številijo, sestavljajo načrte; na milijone delavnih dni in centov železa se potratí na stavbo stolpa, in na tisoče ljudi smatra za svojo dolžnost, zlesti na ta stolp, sesti in pobaviti se tam; toda stavba in obisk tega stolpa ne vzbujata v ljudéh drugih mislij, nego željo in namen, postaviti na drugih krajih še višji stolp.

Slovstvo.

„Jahresbericht des k. k. Obergymnasiums in Rudolfswerth für das Schuljahr 1892/93.“ Izvestje novomeške gimnazije objavlja na prvem mestu spis profesorja J. Poljanca: Črtica o romantični poeziji srbski, in sicer: Ženitev Maksima Črnojevića. V uvodu pravi pisatelj: Za neprestanih bojov med Srbi in Turki nastala je romantična poezija, ki plastično slika ljubav, zakon, rodbinske odnose, pojme o dolžnosti in časti, dvoboj, napad in odpor, viteške igre in svečanosti, osobito pa nasprotje med kristijani in moslimi. Večina teh pesni je v mnogem oziru, ne le v etičnem, ampak tudi v političnem velike važnosti za poznavanje jugoslovanskega naroda. — Najlepša in zajedno najdaljša te vrste pesni — kajti obsega več vrstic, kakor vsak spev Homerove Ilijade — je ona, kateri je vsebina ženitev Maksima Črnojevića. Brez dvoma, pravi Mickiewicz, nima nobena druga literatura kaj jednakega, kar bi bilo v vsakem oziru toli popolno in v posameznostih toli dovršeno. Na to nam poda prelepo pesem v glatkem prevodu.

Iz šolskega poročila, katero je sestavil vodja dr. Fr. Detela, razvidimo, da je na novomeški gimnaziji poučevalo 15 profesorjev. — Zrelotni izpit vršil se je 3. in 4. julija; dovršilo ga je 9 omošolcev, med temi dva z odliko. — Gimnazijo je obiskavalo koncem šolskega leta 197 učencev, po veri vsi katoličani, po narodnosti 189 Slovencev, 7 Nemcev in 1 Italijan. Po napredku bilo jih je z odliko 19, s prvim redom 116, s ponavljalnim izpitom 32, z drugim redom 14, s tretjim 12. — Šolnine so dijaki vplačali 2347 gld. 50 kr., ustanov so prejeli v znesku 1556 gld. 33 kr.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. julija.

(V stolnici mariborski) so včeraj premilostni knezoškof, kakor poroča „Slov. Gospodar“, slovesno blagoslovili novoizvoljenega prošta prečast. gosp. Ign. Orožen-a, vmetili novega kanonika preč. gosp. dr. Jož. Pajek-a in častne kanonike preč. gg.: Iv. Bosino, dekana v Kozjem, Karola Gajšek-a, dekana na Dobrni, Ant. Hajšek-a, dekana v Slov. Bistrici in Jak. Meška, župnika pri sv. Lovrencu v Slov. Goricah.

(Zgradba „Narodnega Doma.“) Preteklo nedeljo, dne 16. julija, zboroval je upravni odbor „Narodnega Doma“, da se posvetuje in zjedini o nekaterih premembah s prvim darilom obdarovanega načrta. Navzočen je bil tudi arhitekt Škabrouť iz Prage, kojemu je bilo prisojeno to darilo. Odbor je sklenil soglasno, da je stavbo skoro v vseh dimenzijah razširiti. Vsled tega bodo vsi stranski prostori, namenjeni različnim narodnim društvom, prostornejši in elegantnejši. Le dimeuzije obeh velikih dvoran in male dvorane, ki so itak že zelo velike, ostanejo nespremenjene. Streha poslopja bo krita s ploščami, vestibul bo lep in prostoren, stopnice široke in zložne, vsi prostori visoki in zračni. Sploh je gledal odbor bolj na dobro, praktično in komfortno uredbo notranjih prostorov, kakor na vnanji kras. Arhitekt Škabrouť je prevzel izvršitev premenjenega načrta in proračun, ter obljubil, da izgotovi delo do 1. septembra. Delo se predloži potem takoj stavbinski oblasti, tako da bo že letos mogoče ograditi stavbinski prostor in začeti s kopanjem tál. Obrtnikom, ki prevzemó razna dela, se ponudi na ta način prilika, naročila v zimskem času solidno in iz dobre tvarine izdelati.

(Novi kolkí.) S 1. avgustom izgubé dosedanji koleki veljavo. Zato opozarjamo svoje naročnike, naj jih čim preje zamené, če jih imajo kaj v zalogi; sicer se pa vsprejmó tudi 1. avgusta še stari koleki, če so pobotnice datirane še julija meseca.

(Iz Idrije) se nam poroča radostna vest, da snujejo ondi delavci svojo katoliško delavsko družbo na podlagi načel in naukov, izraženih v okrožnicah sv. Očeta, zlasti v oni o delavskem vprašanju. Mislili so Idričanje na podobno društvo kmalu po I. slov. katol. shodu, a vsled raznih zaprek ni bilo moči na dan. Sedaj pa so se vrli katoliški idrijski delavci vzbudili sami, da si osnujejo katoliško družbo delavsko, združeno s knjižnico. Razne — skoro neverjetne — so bile tudi sedaj zapreke, kakor sploh pri snovanju katoliških zadrug, a upamo, da se vrli delavci, katerim je vera in dom v resnici na srečo, ne uklonijo. Te dni odpošljejo pravila svoje katoliške delavske družbe vladi v potrdilo. Čast neustrašnim idrijskim delavcem in njih podpirateljem!

(V Št. Lambertu) je bila v nedeljo, 16. t. m., prav lepa slovesnost. Blagoslovila sta se namreč kipa sv. Cirila in Metoda za ondoto Leonovo kapelico, postavljeno v spomin škofovskega jubileja sedanjega sv. Očeta. Navzlic slabemu vremenu zbralo se je toliko vernega občinstva, da je bila lepa in prostorna župna cerkev natlačeno polna. Prav pohvalno nam je omeniti litijsko pevsko društvo, katero je to lepo cerkveno slavnost s svojim krasnim petjem posebno povzdignilo. — Leonovo kapelico sezidal je prav lepo zidarski mojster Jakop Vodopivec iz Renč na Goriškem, prekrasna kipa pa sta delo našega izvrstnega domačega kiparja Jožefa Grošeljca iz Sele pri Škofji Loki. — Na pročelju altarja je napis: V spomin zlatovladiki Leonu XIII., a na svetilnici je napisano: V spomin zlate poroke Lavrencija in Neže Brvar 1893. — Tu se torej hrani spomin dveh jubilejev!

(Mestna branilnica) se snuje v Škofji Loki. Večina meščanov se zanima za njo in nadejati se je, da se ta v vseh obzirih važni sklep loškega mestnega zastopa kmalu in povoljno izvrši. Bog daj srečo!

(Iz Škofje Loke:) Na pogorišču v Karlovcu se že pričenjajo stavbe. Kakor je določena stavbinska črta, se bo sedaj le 5 metrov široka cesta razširila na 8 metrov.

(Duhovske spremembe v tržaški škofiji.) Č. g. Jurij Rastelli od star. sv. Antona k nov. v Trstu kot italijanski govornik; č. g. Just Buttignoni je nameščen kot stolni vikar pri sv. Justu; č. g. E. Šašel od sv. Ivana pri Trstu v Vatrovlje kot kapelan, na njegovo mesto pride č. g. A. Furlan; č. g. A. Zajdala iz Vatrovelj v Starado kot kapelan; č. g. Karol Mecchia, škof. kapelan pojde na svojo prošnjo v Rim v višje šole, na njegovo mesto pride č. g. Hugo Masten; č. g. Fr. Brejcha iz Roča v Krašico kot kapelan, na njegovo mesto pride v Roč č. g. V. Hrádek. Vlč. g. Josip Omers, župnik v Kortah, je izvoljen župnikom v Sežani. Preč. gosp. Fran Mujesan je bil vmeščen kot kanonik v Piranu. Č. g. Ivan Tiringar gre kot kapelan v Karkovce; č. g. Franc Halama iz Lovrane gre v Brda pri Momjanu; v Lovrano pride č. g. Josip Habat; č. g. Josip Sternad gre kot kapelan v Preloko; č. g. Rudolf Valensitz gre kot kapelan v Škedenj (Servola). — Dne 19. t. m. so bili posvečeni v mašnike: H. Mioni, Vinko Dubrović in Elij Madalena.

(Duhovniške spremembe v krški škofiji.) Predstavljeni so č. gg. kapelani: Fr. Stingl iz Sveč kot provizor v Št. Janž; Rud. Perné iz Št. Vrbana v Sveče in na njegovo mesto Primož Matevžič v Št. Vrban. Kot kapelani so postavljeni gospodje novomašniki: Jožef Brabenec v Št. Andražu; Alojzij Kremen v Blatogradu in Karol Schiwitz v Šmarju. Gospod Jakob Papler, provizor v Gorenčah, je stopil vsled bolehnosti v pokoj.

(Duhovne vaje za lavantinsko škofijo) bodo letos v Mariboru od 28. avgusta do 10. septembra.

(Uboj.) Dne 14. t. m. na večer sta v Trstu šla skupaj neki Jurij Kritikos, Grk, in L. Ledinek, nadporočnik pri 87. pešpolku, prepiraje se med seboj. Ko prideta na lesni trg, vskipela je Ledineku jeza, da potegne sabljo ter rani nasprotnika na glavo. Ta pa zgrabi samokres, ki ga je nosil v žepu, ter ustrelí Ledineka, da je nekaj minut pozneje umrl.

(Na tržaški državni gimnaziji) se je zaključilo šolsko leto vsled popraviljanja pri poslopju že dne 28. junija. Vseh dijakov je bilo v začetku šolskega leta 429, ob koncu 392. Po rojstnem kraju 230 iz

Trsta in okolice, 87 iz drugih krajev na Primorskem, 15 iz Kranjske, 42 iz drugih avstrijskih kranovin, ostali iz tujih krajev. Po narodnosti: 128 Nemcev, 137 Italijanov, 76 Slovencev, 25 Hrvatov, 1 Čeh, ostali drugih narodnosti. — Po veri: 329 katoličanov, 24 nezjedinjenih Grkov, 31 protestantov, 3 anglikani, 15 židov.

(Na c. kr. gimnaziji v Mariboru) je bilo letos 336 dijakov, med njimi 215 Slovencev, 113 Nemcev. Odlikovanih je bilo 39, s prvim redom pa 240, drugi imajo ponavljalno skušnjo, oziroma drugi in tretji red.

(Župnijo) pri Sv. Andražu v Slov. Goricah je dobil ondotni provizor č. g. Jakob Očgerl.

(Za slovenski šolski konvikt sv. Alojzija v Gorici) so darovali: Deželni odbor goriški 150 gld. P. n. gg. Kumar Karol, vikar 100 gld., Pelicon Val. 20 gld., Hvalica Anton, Brezovščik Andr. sen., dr. Sedej Fran, Smrekar Fran, in J. J. vsak po 10 gld., (50) Pavletič Fran vikar in Pavletič Jožef župnik po 8 gld. (16), Kocijančič Nik., Lukežič Ivan, Poljšak Jožef, Berlot Anton, Mercina Jur., Fanagelj Stefan, Jug Anton, Bagatelj Anton, Primšar Josip, Peternel Jurij, Jekše Andrej, Kranjec Franc, Gregorič Sim. vikar, Kokelj Janez, Mesar Anton, Gregorič Ant. vikar, Kodelja Josip in Marinič Fran po 5 gld. (90), Mancini benefic. 4 gld., Pavlica Andr. kaplan 3 gld. Jakonič Anton tajnik, Leban Ign. kaplan in Sedej Janez, vikar po 2 gld. (6), Lacina Ludvik, kaplan 1 gl. — Skupaj 440 gl. — Bog povrni.

(Iz Motnika) se nam dné 19. t. m. poroča, kako slovesno so ondotni tržani vsprejeli dné 13. t. m. novega župnika č. g. Jerneja Zupanca ob uje-govem dohodu v faro in kako lepo da so slavili v nedeljo 16. t. m. prvo sv. opravilo v cerkvi. Du-hovnjani izražajo prečast. škofijstvu zahvalo, ker jim je tako kmalu preskrbelo novega dušnega pa-stirja.

(Zagrebsko vseučilišče.) Vseučilišni pro-fesorski zbor je predložil za prazno stolico zgo-dovine srednjega in novega veka prof. V. Klaića, za nemški jezik praškega vseučilišča docenta dr. Krausa, za stolico upravnega prava pa dr. J. Vrbanića in dr. M. vit. Cuculića. Za mažarski jezik se je iz-javil, da ne more staviti konkretnega predloga.

(Filip Molnar,) kanonik - kantor dijakovskega kapiteljna, je dne 12. t. m. na naglem umrl. V štirih tednih je dijakovski kapitelj izgubil že dru-zega člana. Rajni se je rodil leta 1827 v Dijakovu, leta 1852 je bil posvečen v mašnika, leta 1880 po-stal je kanonik in vodja semenišču. Blagi pokojnik počivaj v miru.

(Prvi muhamedan,) Camil effendi Karamehme-dovć, rodod Trebinjec, je te dni dovršil na dunaj-skom vseučilišču svoje pravne nauke in se vrnil v Bosno domov.

(Nova železnica.) Senjska trgovska zbornica je v svoji zadnji seji sklenila, da z obširno utemeljit-vijo poprosi trgovsko ministerstvo, naj se pobrine za prepotrebno železnico Novi-Bihać-Senj.

(Razpisana služba.) Mesto veroučitelja je raz-pisano na gimnaziji mariborški. Prošnje se vlagajo po knezoškofijskem labodskem ordinarijatu do 15. sep-tembra 1893.

(Darovi za pogorelce v Selih.) Dr. J. Janežič 3 gld., g. Alojzij Zorman, molar v Ljubljani, 5 gld., č. g. J. Saje, župnik v Štangi, 4 gld. — Za po-gorelce v Breznici: Dr. J. Janežič 2 gld.

Društva.

— (Pevsko društvo „Slavec“) se udeleži po deputaciji z društveno zastavo petin-

dvajsetletnice kamniške čitalnice. — Za veliko pevsko slavnost v Mariboru se je oglasilo 87 pevcev do sedaj, ker pa se udeležuje pevskih vaj do pet-deset pevcev, je mogoče, da bode število do tega izleta še nekoliko naraslo.

(Vabilo k abiturijentski veselici) slovenskih in hrvaških učiteljskih in učiteljskih goriškega, koperskega, mariborskega, zagrebškega in ljubljanskega učiteljskega v soboto, dne 22. julija 1893. leta s prijaznim sodelovanjem gg. J. Pavšeka in J. Nollja ter slavne c. in kr. vojaške godbe do-mačnega pešpolka št. 17 v prostorih starega stre-lišča v korist „družbe sv. Cirila in Metoda“ in „Na-rodne šole“. — Vspored: 1. Dr. B. Ipavic: Ouver-tura iz opere „Teharski plemiči“, svira vojaška godba. 2. Prolog. 3. A. Nedved: „Na razstanku“, kantata, moški zbor s tenor- in bariton-samospe-vom; samospeve pojeta gg. Josip Pavšek in Josip Noll. 4. Iv. pl. Zajc: „Domovini in ljubavi“, samo-spev za sopran s spremljevanjem glasovirja, poje gspđ. Franjica Vrhunc. spremlja gspđ. Jakobina Tomec. 5. Stritar: „Sreča, poezija in Preširen“, deklamuje gspđ. Jakobina Tomec. 6. Dvořák: „Konzert“ za gosli s spremljevanjem glasovirja, igra ta g. Svoimir Serajnik in gspđ. Roza Hřibal. 7. F. Stegnar: „Dneva nam pripelji žar“, mešan zbor z ženskim četverosplovom, pojó gspđ: Ernesta Rekar, Marcelina Vilčnik, Slavka Zvirn in Marica Cimrershek. — Prosta zabava. — Vstopnina 1 krona. — Začetek točno ob polu 8. uri zvečer. — Radi blagega namena so preplačila dobro došla. — K tej veselici uljudno vabi odbor.

Telegrami.

Dunaj, 21. julija. Po došlih poročilih je ladija „Cesarica Elizabeta“ danes prišla v Honkong, kjer ostane 6 dnij. Nadvojvoda Franc Ferdinand je popolnoma zdrav.

Dunaj, 21. julija. Vojni minister je v ponedeljek bolen prišel iz Krapine. Kri mu močno sili v glavo. Potrebuje največje paz-nosti in miru.

Brno, 20. julija. V moravsko zdravniško zbornico je voljeno 12 Nemcev in le sedem Čehov.

Sofija, 20. julija. Obravnava proti me-tropolitu Klementu začne se dne 17. t. m. v Trnovem.

Pariz, 20. julija. Kakor se poroča „Agence Havas“ iz Bangkoka, pripravlja se dvor jako očitno na odpotovanje. Prebival-stvo je vznemirjeno. Misli se, da dvor skuša izzvati strah, da opraviči izkrcanje pomor-skih vojakov raznih narodov.

Pariz, 20. julija. General Dodds se dné 20. avgusta povrne v Dahomej.

Hamburg, 20. julija. „Hamburgische Börsenhalle“ poroča, da je kapitan parnika „Tijuca“, ki je bil od 16. do 26. junija v Santosu, izjavil, da onda v tem času ni bilo nobenega slučaja rumene mrzlice. Zdrav-stveno stanje je bilo sploh povoljno.

Kristijanija, 20. julija. Državni zbor je odklonil s 57 proti 56 glasom kredit za poslaništvo na Dunaju. Odklonil je tudi tajni zaklad ministerstva vnanjih stvari.

Kristijanija, 21. julija. Državni zbor je pomanjšal plačo kralju za 80.000 kron, kraljeviču pa za 50.000 kron.

London, 20. julija. Po došlih poročilih pripravlja se kitajska vlada, da bode poma-gala Sijamcem.

London, 20. julija. Vlada je sklenila, da pošlje v Pariz veleposlanika Dufferina, da se dogovarja s francosko vlado zastran Sijama.

London, 21. julija. Dolenja zbornica je vsprejela več paragrafov irske predloge.

Pri § 35., ki določuje pravice irskega po-stavodajnega zbora, so konservativci in uni-jonisti ostavili dvorano. Tudi ta paragraf se je vsprejel.

Umrli so:

18. julija. Jernej Jemc, hišni posesnik, 65 let, Tržaška cesta 14, vodenica. — Anton Križaj, zidarjev sin, 9 let, Po-ljanska cesta 34, vsled trebušnega legarja in bil sanitetno-uradno pregledan.

19. julija. Janez Kozel, delavčev sin, 3 leta, Streliške ulice 11, jetika.

Tujci.

19. julija.

Pri **Maliču**: Gossman, Della Porta, Neuman s soprogo, Eleckhofer, Flohrer Löwy, Popper, Kohn s soprogo z Dunaja. — Schwarz, trgovec, iz Prage. — dr. Braitenberg, koncip.; Luzzatto, Tribusson; Jaklič, kurat; Pamer, potovalec, iz Trsta. — Glas iz Brna. — Pavich pl. Pfauenthal; Hočevár, zasebnik; Tscherne iz Zadra. — Šoklić s hčerjo iz Dolenje Vasi. — Schwarz, zasebnik, iz Novega Mesta. — Verderber, zasebnik, iz Beljaka. — Grofinja Marenzi, zasebnica, iz Kamnika. — Kopstein iz Siofoka. — Rubasch iz Plzna. — Maier, trgo-čeva soproga, iz Melnika. — Kavs s soprogo iz Šmarija. — Paveti in Setničar iz Škrilja. — Krainz in Iskra iz Ilirske Bistrice.

Pri **Monu**: Goldschmidt, uradnik; Braun, nadučitelj, s soprogo; Schmidt; Krenn; Färber, Pfeifer, Schaup, Lustig s soprogo, trgovci, z Dunaja. — Mayer in Held, učitelja, iz Augsburga. — Unterberger, Goubeau iz Monakovega. — Stojec, učitelj, z Vrhnik. — Papler, učitelj, iz Borovnice. — Rautnig, trgovec, iz Gradea. — Poljak, kapelan, iz Šmihela. — Mili-nović, trgovec, iz Belgrada. — Kožuh, dekan, iz Stare Loke. — Morawetz, nadzornik, iz Beljaka. — Müller iz Krizev. — pl. Stobile, graščakinja, s hčerjo, iz Gorice. — Salomon iz Bukarešta. — dr. Schmidinger iz Kamnika. — Haynal, sek-cijski svetnik, z Reke. — Freyer iz Spljeta. — Karlon s sinom iz Ljubna. — dr. Hubald iz Trsta. — Cojeticanin, pol-kovnikova soproga, iz Serajeva. — Duić iz Šamaca. — Sever, profesor, iz Pariza. — Schönlieb iz Varaždina.

Pri **Južnem kolodvoru**: dr. Dankwert, dr. Siegfried iz Berolina. — Vrygnamin, trgovec, iz Cerkevnece. — Rudolf in Viktor Czerny, dvorna uradnika, in Schmidt z Dunaja. — Bohine z rodbino iz Trsta.

Pri **bavarskem dvoru**: Bratane, trgovski pomočnik, iz Gorice. — Hafner z Brda. — Tuttioni s soprogo iz Mari-bora. — Krakar, trgovec, iz Donaueschingen-a.

Pri **avstrijskem caru**: Chitil, uradnika vdova, z Du-naja. — Kolenec iz Idrije. — Bremmer iz Bistre. — Schmidt, oskrbnik, iz Vidma. — Šinigaj, učitelj, iz Velikega Dola.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		opazovanja	zrakomera v mm			
20	7. u. jut.	735.9	15.2	brezv.	jasno	0.00
	2. u. pop.	734.7	25.0	sl. jzpad	"	
	9. u. zveč.	734.8	17.8	sl. zapad	"	
Srednja temperatura 19.3°, za 0.1° pod normalom.						

Služba organista in cerkvenika

se oddá v **Stranjah** (p. Kamnik).

Nastop službe o sv. Mihaelu. Ako zná prosilec pri-merno rokodelstvo, naj omeni. Postranski dohodek za poduk v zasilni šoli ob zimskem času. Več pové Janez Molj, župnik. 359 3-1

Teodor Slabanja, srebrar v Gorici (Görz), ulica Morelli št. 17.

se priporoča prečast. duhovščini za na-pravo **cerkvenih posod in orodij** iz čistega srebra, alpaka in medenine po najnižji ceni v naj-novejših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posrebrim in pozlatim. — Da si morejo tudi manj premožne cerkve omisliti razne cerkvene stvari, se bodo po želji prečastitih p. n. gospodov naročnikov prav ugodni pla-čilni pogoji stavili.

Ilustrovani cenik franco.

Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštne prosto. 3 36-20

Dunajska borza.

Dne 21. julija.	
Papirna renta 5%, 16% davka	97 gld. 40 kr.
Brebrna renta 5%, 16% davka	96 " 95 "
Zlata renta 4%, davka prosta	118 " 90 "
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	96 " 95 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	980 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	335 " 40 "
London, 10 funtov strl.	124 " 55 "
Napoleonondor (20 fr.)	9 " 88 "
Cesarski cekini	5 " 87 "
Nemških mark 100	61 " 07 1/2 "

Dne 20. julija.	
Ogerska zlata renta 4%	115 gld. 55 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	94 " 80 "
4% državne srečke 1. 1854., 250 gld.	147 " 50 "
5% državne srečke 1. 1860., 100 gld.	164 " 50 "
Državne srečke 1. 1864., 100 gld.	192 " — "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 " 80 "
Zastavna pisma	— " — "
Kreditne srečke, 100 gld.	197 " 25 "
St. Genois srečke, 40 gld.	67 " 75 "

4% srečke dunajske parobrodne družbe	147 gld. — kr.
Avstr. rubečega križa srečke, 10 gld.	18 " — "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 30 "
Salmove srečke, 40 gld.	67 " — "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	— " — "
Ljubljanske srečke	23 " 50 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	150 " — "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2875 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	103 " 75 "
Papirnih rubeljev 100	130 " — "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“ Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti.

naloženih glavnih.